

Rizikos vertinimas – mokslinis požiūris į maisto saugą

Igyvendinant 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 178/2002 nuostatas bei siekiant stiprinti vartotojų interesų apsaugą maisto ir veterinarijos srityje ES reguliavimo priemonės grindžiamos **rizikos analize**, kurią sudaro trys tarpusavyje susiję procesai – **rizikos vertinimas, rizikos valdymas ir pranešimas apie riziką**.

Rizikos vertinimas

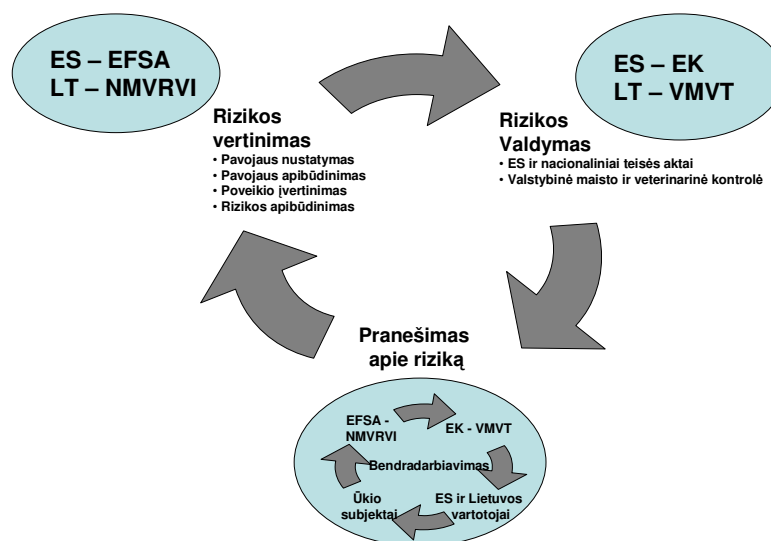
Su maisto sauga ir veterinarija susijusi rizika vertinama remiantis turima moksline informacija ir duomenimis. Diegiant ES ir pasaulinių organizacijų patvirtintas rizikos vertinimo metodikas atliekamas maisto, pašarų saugą, gyvūnų sveiktą ir gerovę įtakančių cheminių, mikrobiologinių ar fizinių pavojų nustatymas, apibūdinimas, poveikio vartotojų sveikatai įvertinimas bei rizikos apibūdinimas.

Rizikos valdymas

Atsižvelgiant į nepriklausomas ir objektyvias rizikos vertinimo išvadas bei rekomendacijas ES ir nacionaliniais teisės aktais nustatomos atitinkamos rizikos valdymo priemonės. Siekiant įvertinti šių priemonių veiksmingumą bei užtikrinti, kad būtų laikomasi teisės aktų reikalavimų, ES šalių narių kompetentingos institucijos atlieka oficialią kontrolę.

Pranešimas apie riziką

Pranešimo apie riziką procesas paremtas rizikos vertinimo bei kompetentingų institucijų ir ūkio subjektų bendradarbiavimu bei savalaikiu ir objektyviu visuomenės informavimu.

Pav. Rizikos analizės ES ir Lietuvoje schema

Europos maisto saugos tarnyba (nuoroda) (angl. **EFSA**) (toliau vadinama – Tarnyba) yra ES rizikos vertinimo institucija, teikianti nepriklausomą mokslinę nuomonę Europos Komisijai (**EK**) visais su maisto sauga ir veterinarija susijusiais klausimais. Siekiant užtikrinti efektyvų Europos Komisijos, Tarnybos ir šalių narių bendradarbiavimą ES steigiamos nacionalinės rizikos vertinimo institucijos.

Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas (NMVRVI) (toliau vadinama – Institutas) vykdo rizikos vertinimo funkcijas Lietuvoje. Pagrindinis Instituto uždavinys – teikti mokslinę informaciją ir mokslinę bei techninę pagalbą Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai (**VMVT**).

Analizuojant mokslinę informaciją maisto ir veterinarijos srityse bei valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės duomenis Institutas atlieka:

- cheminių teršalų maisto produktuose ir nepageidaujamų medžiagų pašaruose rizikos vertinimą,
- maisto ir pašarų mikrobiologinio užterštumo rizikos vertinimą,
- maisto priedų ir papildų bei naujų maisto produktų rizikos vertinimą,
- genetiškai modifikuotų organizmų ir jų produktų rizikos vertinimą,
- pašarų priedų rizikos vertinimą,
- technologinių procesų įtakos maisto ir pašarų saugai vertinimą,
- gyvūnų laikymo ir transportavimo sąlygų įtakos sveikatai ir gerovei vertinimą,
- rizikos gyvūnų gerovei vertinimą,
- gyvūnų užkrečiamųjų ligų ir zoonozijų bei jų sukėlėjų epidemiologinę analizę,
- veterinarinių vaistų ir veterinarinės paskirties biocidų kokybės, saugumo ir efektyvumo vertinimą.